



# โครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจและการเงิน ระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยและนักธุรกิจ

(Economic/Business Information Exchange Programme  
Between the Bank of Thailand and the Business Sector)



สายนโยบายการเงินและสำนักงานภาค

ธันวาคม 2554

[www.bot.or.th](http://www.bot.or.th)

“รายงานแนวโน้มธุรกิจ” จัดทำขึ้นโดยทีมวิเคราะห์สนเทศธุรกิจ ฝ่ายนโยบายเศรษฐกิจการเงิน สายนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยวิเคราะห์จากข้อมูลภาวะธุรกิจและเศรษฐกิจที่ได้จากโครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจและการเงินระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยและภาคธุรกิจ (Economic/Business Information Exchange Programme between the Bank of Thailand and the Business Sector) รวมถึงการตอบกลับแบบสำรวจความเชื่อมั่นทางธุรกิจ (Business Sentiment Survey) ซึ่ง ธปท. จัดทำเป็นประจำทุกเดือน

รายงานฉบับนี้สามารถดูได้จาก

<http://www.bot.or.th/Thai/EconomicConditions/Thai/BLP/Pages/index.aspx>

Disclaimer: รายงานฉบับนี้ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทย และไม่ได้สะท้อนความเห็นของบริษัทใดบริษัทหนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้ข้อมูลนี้เพื่อประกอบกับข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ ในการวิเคราะห์และประเมินภาวะเศรษฐกิจ

<b>ข้อมูลเพิ่มเติม</b>	นางสาววรางคณา อิ่มอุดม	ผู้บริหารทีม	Warangki@bot.or.th
	นายนิธินสาร พงศ์ปิยะไพบูลย์	เศรษฐกร	Nitisanp@bot.or.th
	นายโชคก สุวัธนเมธากุล	เศรษฐกร	Chodoks@bot.or.th
	นางสาวอุทุมพร จิตสุทธิภากร	เศรษฐกร	Utumporj@bot.or.th
	นางสาวธัญลักษณ์ วิบูลย์ศรีสัจจะ	เศรษฐกร	Thayalv@bot.or.th

ทีมวิเคราะห์สนเทศธุรกิจ (Economic Intelligence Team)  
ฝ่ายนโยบายเศรษฐกิจการเงิน สายนโยบายการเงิน  
ธนาคารแห่งประเทศไทย

<b>ที่อยู่</b>	273 ถนนสามเสน เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
<b>เบอร์โทรศัพท์</b>	0-2283-6920, 5646
<b>เบอร์แฟกซ์</b>	0-2282-5082
<b>เว็บไซต์</b>	<a href="http://www.bot.or.th">www.bot.or.th</a>

## รายงานแนวโน้มธุรกิจ

สรุปภาพรวมภาวะเศรษฐกิจและธุรกิจ  
ในไตรมาส 4 ปี 2554 และแนวโน้มในไตรมาส 1 ปี 2555

### บทสรุปผู้บริหาร

จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักธุรกิจ สถาบัน และสมาคมธุรกิจในสาขาต่าง ๆ ทั่วประเทศ จำนวน 372 ราย ในช่วงไตรมาส 4 ปี 2554 การสัมภาษณ์เพิ่มเติมในเดือนมกราคม 2555 และผลสำรวจความเชื่อมั่นผู้ประกอบการ (Business Sentiment Survey)<sup>1</sup> พบว่า ภาวะธุรกิจโดยรวมในไตรมาส 4 ปี 2554 หดตัวจากไตรมาสก่อน เป็นผลจากภาวะอุทกภัยครั้งใหญ่ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยรุนแรงและเป็นวงกว้าง การผลิตบางส่วนต้องหยุดชะงักชั่วคราว ส่งผลกระทบต่อการผลิตที่เริ่มชะลอตัวจากความอ่อนแอของเศรษฐกิจโลก อย่างไรก็ตาม การหดตัวดังกล่าวเป็นเพียงระยะสั้น และเริ่มเห็นสัญญาณการฟื้นตัวของหลายอุตสาหกรรมรวมทั้งการส่งออกแล้วในเดือนมกราคม ทำให้คาดว่าเศรษฐกิจจะสามารถฟื้นตัวได้เป็นปกติภายในไตรมาสที่ 3 ของปี 2555

**ด้านการบริโภค** การบริโภคภาคเอกชนได้รับผลกระทบชั่วคราวในไตรมาสที่ 4 ปี 2554 จากปัญหาด้านอุปทานและการขนส่ง ผู้ประกอบการคาดว่า การบริโภคในไตรมาสที่ 1 ปี 2555 จะกลับมาขยายตัวได้จากการเร่งใช้จ่ายเพื่อซ่อมแซมและซื้อสินค้าทดแทนส่วนที่เสียหายจากน้ำท่วม โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากการจ้างงานที่กลับมาเป็นปกติ และการสนับสนุนด้านการเงินจากรัฐบาลและสถาบันการเงิน

**ภาคการผลิตและการส่งออก** ธุรกิจโดยรวมเริ่มทยอยกลับมาผลิตหลังอุทกภัยคลี่คลาย ส่งผลให้การส่งออกฟื้นตัวตาม อย่างไรก็ตาม การผลิตของอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมโดยตรงจะทยอยฟื้นตัวและกลับเข้าสู่ระดับก่อนประสบอุทกภัยได้ภายในไตรมาสที่ 3 ของปี 2555 สำหรับธุรกิจที่ได้รับผลกระทบทางอ้อมผ่าน Supply Chain เริ่มทยอยกลับมาผลิตแล้วตั้งแต่ปลายปี 2554 เพื่อตอบสนองความต้องการที่ยังคงมีอยู่ โดยจัดหาวัตถุดิบจากแหล่งอื่นทั้งในและต่างประเทศ เพิ่มการผลิตจากบริษัทในเครือที่อยู่ในต่างจังหวัดหรือในต่างประเทศ ย้ายแรงงานและเครื่องจักรไปผลิตที่อื่นชั่วคราว รวมทั้งมีแนวทางนำเข้าสินค้าสำเร็จรูปเพื่อรองรับความต้องการซื้อที่ยังดีหลังอุทกภัย

**ด้านการลงทุน** ธุรกิจยังคงลงทุนต่อเนื่องแม้ว่าจะต้องชะงักลงชั่วคราวจากอุทกภัย การลงทุนภาคเอกชนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการลงทุนเพื่อฟื้นฟูธุรกิจ การลงทุนตามแผนงานเดิมที่วางไว้ การลงทุนเพื่อป้องกันน้ำท่วม และการลงทุนเพื่อขยายโอกาสในช่วงที่คู่แข่งประสบปัญหา สำหรับด้านความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติ นักลงทุนต่างชาติยังคงเชื่อมั่นที่จะดำเนินธุรกิจต่อไปในประเทศไทย แต่ความชัดเจนของแผนบริหารจัดการน้ำภาครัฐ ปัญหาการขาดแคลนแรงงานและค่าจ้างที่สูงขึ้น จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการลงทุนในระยะยาว คาดว่าในระยะต่อไป นักลงทุนต่างชาติจะกระจายความเสี่ยงด้านการลงทุนเพิ่มขึ้น โดยหันไปเพิ่มกำลังการผลิตหรือลงทุนในผลิตภัณฑ์รุ่นใหม่ในประเทศอื่น ส่งผลให้การลงทุนจากต่างประเทศในไทยมีความเสี่ยงมากขึ้น

**ด้านการจ้างงาน** ได้รับผลกระทบไม่มากจากอุทกภัย เนื่องจากธุรกิจส่วนใหญ่มีปัญหาขาดแคลนแรงงานในช่วงก่อนเกิดอุทกภัย จึงพยายามรักษาการจ้างงานไว้ให้นานที่สุด เพื่อให้สามารถกลับมาดำเนินงานต่อได้ทันทีหลังน้ำลด สำหรับแรงงานที่ถูกเลิกจ้างจากเหตุน้ำท่วม ธุรกิจคาดว่าบริษัทขนาดใหญ่ที่ยังขาดแคลนแรงงานจะสามารถรองรับแรงงานส่วนดังกล่าวได้

<sup>1</sup> แบบสำรวจความเชื่อมั่นทางธุรกิจ (Business Sentiment Survey) เป็นแบบสอบถามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดทำเป็นประจำทุกเดือน โดยส่งแบบสอบถามไปยังบริษัทต่างๆ ทั่วประเทศประมาณ 1,500 ราย ครอบคลุมธุรกิจหลายประเภท เช่น การผลิต บริการทางการเงิน การค้า การขนส่ง การก่อสร้าง อสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น โดยมีการตอบกลับมาทั้งสิ้นประมาณ 700 รายต่อเดือน

**ด้านต้นทุน** ปัญหาการหยุดชะงักของเครือข่ายการผลิตทำให้ต้นทุนด้านวัตถุดิบสูงขึ้นในระยะสั้น อย่างไรก็ตาม การขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท และการลอยตัวราคาก๊าซธรรมชาติ จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ต้นทุนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2555 ขณะที่การปรับขึ้นราคาสินค้าและบริการทำได้แต่ไม่สามารถชดเชยต้นทุนที่สูงขึ้นได้ทั้งหมด เนื่องจากการแข่งขันสูง

**ด้านสินเชื่อ** สินเชื่อภาคเอกชนมีแนวโน้มขยายตัวดีภายหลังปัญหาอุทกภัยคลี่คลายจากความต้องการที่เพิ่มขึ้นเพื่อการบูรณะซ่อมแซม สินเชื่อภาคครัวเรือนคาดว่าจะขยายตัวเพื่อซ่อมแซมบ้านเรือนและซื้อสินค้าคงทน ในขณะที่สินเชื่อธุรกิจขยายตัวเพื่อเป็นทุนหมุนเวียน เพื่อบูรณะฟื้นฟูโรงงาน และเพื่อนำเข้าเครื่องจักรใหม่

**อุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ** ธุรกิจแสดงความกังวลต่อปัญหาขาดแคลนแรงงานในขณะที่ค่าแรงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะในยุโรป นอกจากนี้ ความไม่ชัดเจนของแผนการจัดการและป้องกันภัยธรรมชาติของรัฐบาลนับเป็นอุปสรรคล่าสุดที่กระทบต่อการตัดสินใจทางธุรกิจ และความสนใจในการลงทุนของธุรกิจในระยะต่อไป

## ภาพรวมภาวะเศรษฐกิจและธุรกิจ

ภาวะธุรกิจโดยรวมในไตรมาส 4 ปี 2554 หดตัวจากไตรมาสก่อน จากอุทกภัยครั้งใหญ่ในช่วงปลายปีซึ่งเกิดขึ้นในบริเวณกว้างและกินระยะเวลานาน รวมทั้งได้รับผลกระทบเพิ่มเติมจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก โดยอุทกภัยส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจลดลงต่ำที่สุดในเดือนพฤศจิกายนและเริ่มฟื้นตัวในเดือนธันวาคม การบริโภคและการท่องเที่ยวฟื้นตัวได้ดี ขณะที่การผลิตและการส่งออกฟื้นตัวได้ช้ากว่าเนื่องจากอุตสาหกรรมหลักได้รับผลกระทบจากอุทกภัยโดยตรง และมีปัญหาขาดแคลนชิ้นส่วนวัตถุดิบจากห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain disruption)<sup>2</sup> นอกจากนี้ ความอ่อนแอของเศรษฐกิจโลกที่ทวีความรุนแรงขึ้นในช่วงปลายปี 2554 ได้ส่งผลให้อุปสงค์ต่างประเทศชะลอตัวลง โดยเฉพาะอุปสงค์จากยุโรป

ภาวะธุรกิจในไตรมาส 1 ปี 2555 คาดว่ามีแนวโน้มฟื้นตัวจากไตรมาสที่ผ่านมา การบริโภคฟื้นตัวได้ดีจากการที่ธุรกิจพยายามรักษาการจ้างงานระหว่างประสบอุทกภัย ส่งผลให้การว่างงานเพิ่มขึ้นไม่มาก ประกอบกับความช่วยเหลือทางการเงินของภาครัฐ ส่งผลให้ประชาชนยังมีกำลังซื้อ ขณะที่การผลิตและการส่งออกเริ่มทยอยฟื้นตัวเป็นลำดับ แตกต่างกันไปในแต่ละอุตสาหกรรม โดยคาดว่าภาคอุตสาหกรรมจะฟื้นตัวเข้าสู่ระดับก่อนเกิดอุทกภัยได้ทั้งหมดภายในไตรมาส 3 ของปี 2555 สำหรับการลงทุนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งการลงทุนเพื่อบูรณะฟื้นฟูโรงงานและการลงทุนเพื่อขยายกำลังการผลิตตามแผนระยะยาว อย่างไรก็ตาม ธุรกิจมีแนวโน้มจะขยายฐานการผลิตในต่างประเทศหรือสั่งซื้อวัตถุดิบจากต่างประเทศมากขึ้น เพื่อกระจายความเสี่ยงด้านการผลิตในระยะต่อไป

## การบริโภค

การบริโภคในไตรมาส 4 ปี 2554 หดตัวจากไตรมาสที่ผ่านมาเนื่องจากอุทกภัย แต่ผลกระทบเป็นเพียงชั่วคราว อุทกภัยส่งผลให้การขนส่งสินค้าต้องปรับเปลี่ยนเส้นทางและใช้ระยะเวลานานขึ้น โรงงานและศูนย์กระจายสินค้าหลายแห่งโดนน้ำท่วมทำให้ไม่สามารถผลิตหรือกระจายสินค้าได้ ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคลดลงเนื่องจากธุรกิจหยุดชะงัก พี่ชเลขชตรกรรมเสียหาย และโรงงานหยุดดำเนินการชั่วคราว อย่างไรก็ตาม การบริโภคเริ่มฟื้นตัวเป็นลำดับในเดือนธันวาคมหลังอุทกภัยคลี่คลาย ตามความต้องการเพื่อซ่อมแซมความเสียหาย โดยเฉพาะความต้องการผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด วัสดุก่อสร้าง เฟอร์นิเจอร์ ขณะที่การขาดแคลนสินค้าบางรายการเริ่มกลับมาเป็นปกติ โดยโรงงานอื่นที่ไม่โดนน้ำท่วมเร่งผลิตสินค้าเพื่อชดเชย และมีการเร่งนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศเพื่อรองรับความต้องการของผู้บริโภค

<sup>2</sup> อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้จากรายงาน “มหาอุทกภัย 2554 ผลกระทบและแนวโน้มการฟื้นตัวจากการสำรวจผู้ประกอบการ”, ธันวาคม 2554 <http://www.bot.or.th/Thai/EconomicConditions/Thai/BLP/Documents/ThaiFloodSurvey2011.pdf>

**แนวโน้มการบริโภคในไตรมาส 1 ปี 2555 คาดว่าจะฟื้นตัวชัดเจนยิ่งขึ้น** ตามความต้องการเพื่อซ่อมแซมและฟื้นฟูความเสียหาย และอุปสงค์ที่สะสมมาจากช่วงก่อนหน้า (Pent-up demand) โดยเฉพาะสินค้าคงทน เช่น รถยนต์ เฟอร์นิเจอร์ เครื่องใช้ไฟฟ้า นอกจากนี้ การบริโภคนั้นยังได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการกลับมาจ้างงานตามปกติของธุรกิจ การจัดรายการส่งเสริมการขาย เช่น การลดราคาสินค้า การสนับสนุนจากรัฐบาลผ่านการให้เงินช่วยเหลือและนโยบายต่างๆ เช่น โครงการรถคันแรก และการสนับสนุนจากสถาบันการเงินผ่านการปรับโครงสร้างหนี้ และการให้สินเชื่อเพิ่มเติม ทั้งนี้ ผู้ประกอบการคาดว่าจะฟื้นตัวเร็วและกลับมาใช้จ่ายตามปกติในช่วงหลังอุทกภัย เนื่องจากการจ้างงานกลับเข้าสู่ภาวะปกติได้เร็วจึงคาดว่าจะไม่กระทบกับรายได้และความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าโดยรวมในระยะยาว อย่างไรก็ตาม สำหรับลูกค้าที่เป็นกลุ่มเสี่ยง ควรต้องมีการติดตามอย่างใกล้ชิด

## ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

**ในไตรมาส 4 ของปี 2554 ภาวะธุรกิจอสังหาริมทรัพย์หดตัวจากผลกระทบของภาวะอุทกภัย** โดยผู้บริโภคเลื่อนการตัดสินใจซื้อออกไป ขณะที่ผู้ประกอบการชะลอการเปิดตัวโครงการใหม่ โครงการที่อยู่ระหว่างก่อสร้างทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคอื่นๆ ได้รับผลกระทบจากวัสดุก่อสร้างขาดแคลนและราคาที่สูงขึ้น เนื่องจากโรงงานวัสดุก่อสร้างบางชนิดถูกน้ำท่วมและการขนส่งประสพอุปสรรค ผู้รับเหมาจึงไม่สามารถส่งมอบโครงการได้ตามกำหนด นอกจากนี้ ผู้ประกอบการประเมินว่าอาจมีผู้ซื้อบ้านบางรายที่ต้องยกเลิกสัญญาและทิ้งเงินค้ำมัดจำแต่ไม่น่าจะมากนัก เนื่องจากลูกค้าประสบปัญหาทางการเงินหรือไม่ประสงค์ซื้อบ้านในโครงการที่ถูกน้ำท่วม ธุรกิจต้องปรับตัวโดยเสนอให้ลูกค้าเปลี่ยนเป็นบ้านใหม่ในทำเลอื่นของบริษัทแทน หรือให้โปรโมชั่นเพิ่มขึ้น แทนการยกเลิกสัญญาซื้อบ้าน

**แนวโน้มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในไตรมาส 1 ปี 2555 คาดว่าจะค่อยๆ ฟื้นตัว** โดยผู้ประกอบการคาดว่าจะใช้เวลาฟื้นตัวประมาณ 6 เดือนเพื่อกลับสู่สภาวะปกติ โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากมาตรการภาครัฐ<sup>3</sup> ขณะที่ผู้บริโภคอาจย้ายทำเลที่พื้นที่น้ำท่วมและเปลี่ยนประเภทบ้านจากแนวราบไปอยู่อาคารชุดเพิ่มขึ้นบ้าง แต่ไม่น่าจะมีนัยสำคัญ เนื่องจากปัจจัยสำคัญในการซื้อที่อยู่อาศัยยังคงเป็นทำเลที่ตั้งซึ่งใกล้กับที่ทำงาน และอาคารชุดมีขนาดพื้นที่จำกัดซึ่งไม่เหมาะสำหรับครอบครัวขนาดใหญ่ สำหรับบริษัทที่อยู่ระหว่างการพัฒนาโครงการจะออกแบบเพื่อเพิ่มการป้องกันน้ำท่วมมากขึ้น หากอยู่ระหว่างการขายจะเร่งงานเฟสที่จะส่งมอบและชะลองานเฟสที่ยังไม่ขายเพื่อเพิ่มสภาพคล่อง นอกจากนี้ ผู้ประกอบการจะปรับตัวโดยกระจายความเสี่ยงเพิ่มขึ้น ทั้งในด้านทำเลที่ตั้งและประเภทบ้าน รวมถึงเปิดโครงการใหม่ในต่างจังหวัดมากขึ้น เนื่องจากภาวะตลาดอสังหาริมทรัพย์ในจังหวัดหลักๆ ของภูมิภาคอยู่ในเกณฑ์ดี อุปสงค์ยังคงเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

## ธุรกิจท่องเที่ยว

**ธุรกิจท่องเที่ยวในไตรมาส 4 ปี 2554 ได้รับผลกระทบจากภาวะอุทกภัย** ส่งผลให้นักท่องเที่ยวยกเลิกการเดินทาง ส่วนหนึ่งเกิดจากความเข้าใจผิดว่าสนามบินสุวรรณภูมิไม่สามารถใช้การได้จากภาพข่าวสนามบินดอนเมืองถูกน้ำท่วม ขณะที่นักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยเครื่องบินเช่าเหมาลำ (Chartered flight) ไปลงยังจังหวัดท่องเที่ยวโดยตรงได้รับผลกระทบน้อย อย่างไรก็ตาม ธุรกิจโรงแรมได้รับผลดีจากการย้ายที่พำนักของคนกรุงเทพฯ ไปยังจังหวัดท่องเที่ยวในช่วงอุทกภัย ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวต่างประเทศเริ่มฟื้นตัวดีขึ้นเป็นลำดับในเดือนธันวาคม 2554

ราคาที่พักทยอยปรับเพิ่มขึ้นบ้างในบางพื้นที่ เช่น ในพื้นที่หาดใหญ่ ตามต้นทุนที่สูงขึ้นหลังจากผู้ประกอบการตรึงราคาเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวในช่วงที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม การแข่งขันยังอยู่ในเกณฑ์สูงเนื่องจากอุปทานที่ล้นเกินในบางพื้นที่ ตามจำนวนเซอร์วิสอพาร์ทเมนต์และบูติกโฮเต็ลที่เพิ่มขึ้นมากในช่วงที่ผ่านมา

<sup>3</sup> 1) มาตรการบ้านหลังแรกราคาไม่เกิน 5 ล้านบาท สามารถหักลดหย่อนภาษีบุคคลธรรมดาได้ร้อยละ 10 ของราคาบ้าน โดยแบ่งหักเท่าๆ กันเป็นเวลา 5 ปี  
2) มาตรการสินเชื่อซื้อบ้านหลังแรก ราคาไม่เกิน 1 ล้านบาท ดอกเบี้ย 0% ใน 3 ปีแรก ของธนาคารอาคารสงเคราะห์ นอกจากนี้ ธปท. ยังได้เลื่อนการใช้เกณฑ์สัดส่วนมูลค่าสินเชื่อต่อราคาบ้าน (LTV) 95% สำหรับบ้านแนวราบออกไปเป็น 1 ม.ค. 2556

ในไตรมาส 1 ปี 2555 ผู้ประกอบการคาดว่าธุรกิจท่องเที่ยวจะทยอยฟื้นตัว โดยเฉพาะจากนักท่องเที่ยวชาวจีนในช่วงเทศกาลตรุษจีนปลายเดือนมกราคม ทั้งนี้ คาดว่านักท่องเที่ยวชาวจีนจะขยายตัวสูงในปี 2555 จากการขยายเส้นทางบินตรงเช่าเหมาลำไปยังจังหวัดท่องเที่ยวต่างๆ และสัดส่วนชาวจีนที่เป็นคนรุ่นใหม่มีกำลังซื้อสูง และนิยมเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น อย่างไรก็ตาม มาตรการกักตุนนักท่องเที่ยวชาวจีนเป็นตลาดที่มีความอ่อนไหวสูงต่อความไม่ปลอดภัย เหตุจลาจล โรคระบาด หรือภัยธรรมชาติ แต่ก็มีพร้อมที่จะกลับมาท่องเที่ยวอย่างรวดเร็วเมื่อเหตุการณ์สงบลง ผู้ประกอบการและทางการจึงควรเตรียมแผนรองรับและสื่อสารข้อมูลที่ต้องอย่างทั่วถึง สำหรับนักท่องเที่ยวจากยุโรป ผู้ประกอบการประเมินว่าอาจจะลดลงตามภาวะเศรษฐกิจ ยกเว้นนักท่องเที่ยวยุโรปกลุ่ม High-end ซึ่งไม่ได้รับผลกระทบ

## การผลิตและการส่งออก

การผลิตและการส่งออกในไตรมาส 4 ปี 2554 หดตัวลงเนื่องจากปัญหาอุทกภัย โดยในเดือนตุลาคม อุทกภัยได้ขยายวงกว้างเข้าท่วมพื้นที่ภาคกลาง รวมทั้งนิคมและเขตอุตสาหกรรม 7 แห่งในจังหวัดอยุธยาและปทุมธานี ส่งผลให้โรงงานในพื้นที่ต้องหยุดการผลิต รวมถึงโรงงานนอกพื้นที่ต้องชะลอหรือหยุดการผลิตจากปัญหา Supply chain disruptions โดยอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด ได้แก่ ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ และ Hard disk drive เนื่องจากมีโรงงานจำนวนมากตั้งอยู่ในพื้นที่อุทกภัย ทั้งนี้ การผลิตและการส่งออกหดตัวมากที่สุดในเดือนพฤศจิกายน ก่อนที่จะค่อยๆ เริ่มฟื้นตัวในเดือนธันวาคมหลังปัญหาอุทกภัยคลี่คลายลง

แนวโน้มการผลิตและการส่งออกในไตรมาส 1 ปี 2555 คาดว่าจะฟื้นตัวดีขึ้นตามลำดับ โดยระยะเวลาการฟื้นตัวจะแตกต่างกันไปในแต่ละอุตสาหกรรม ทั้งนี้ คาดว่าการผลิตจะฟื้นตัวเข้าสู่ระดับก่อนเกิดอุทกภัยได้ทั้งหมดภายในไตรมาส 3 ของปี 2555 อย่างไรก็ตาม ความอ่อนแอของเศรษฐกิจโลกที่ทวีความเสี่ยงเพิ่มขึ้นตั้งแต่ไตรมาส 4 ปี 2555 ส่งผลให้อุปสงค์จากต่างประเทศชะลอตัวลง โดยเฉพาะอุปสงค์จากยุโรป นอกจากนี้ ลูกค้าน่าจะปรับสัดส่วนคำสั่งซื้อไปยังประเทศคู่แข่งมากขึ้น เนื่องจากไม่สามารถรอการฟื้นฟูโรงงานได้หรือต้องการกระจายความเสี่ยงด้านวัตถุดิบเพิ่มขึ้น สำหรับแนวโน้มการฟื้นตัวรายอุตสาหกรรม มีดังนี้

อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าคาดว่าจะการผลิตจะฟื้นตัวเป็นปกติในต้นไตรมาส 2 เนื่องจากอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้ามีผู้ผลิตหลายรายและกระจายอยู่ในหลายพื้นที่ ส่วนใหญ่ไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากอุทกภัยแต่ได้รับผลกระทบโดยอ้อมจากปัญหาขาดแคลนชิ้นส่วนวัตถุดิบ ซึ่งสามารถหาจากแหล่งอื่นได้ สำหรับโรงงานที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะเร่งฟื้นฟูโรงงาน ย้ายไปผลิตที่อื่นชั่วคราว และนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศมาจำหน่ายเพื่อรักษาสถาบันแบ่งตลาด ขณะที่บริษัทซึ่งไม่โดนน้ำท่วมจะใช้โอกาสนี้เร่งนำเข้าชิ้นส่วนและผลิตสินค้าทดแทนเพื่อเพิ่มส่วนแบ่งตลาดทั้งในประเทศและการส่งออก

อุตสาหกรรมยานยนต์คาดว่าจะสามารถฟื้นฟูการผลิตได้เต็มที่ในปลายไตรมาส 2 ปี 2555 เนื่องจากในไตรมาส 4 ปี 2554 ผู้ผลิตรถยนต์และชิ้นส่วนหลายรายได้รับผลกระทบจากอุทกภัย ทำให้ต้องหยุดการผลิตชั่วคราวและส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังการผลิตรถยนต์ในต่างประเทศ สำหรับการปรับตัวของธุรกิจไทย บางบริษัทสั่งซื้อชิ้นส่วนจาก Supplier รายอื่น รวมทั้งการนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น อาเซียน ญี่ปุ่น แอฟริกาใต้ โดยในระยะแรกมีการนำเข้าทางเครื่องบินซึ่งประสบข้อจำกัดด้านปริมาณการขนส่ง จึงได้เร่งการนำเข้าทางเรือ โดยชิ้นส่วนเหล่านั้นได้เข้ามาแล้วในเดือนมกราคม ส่งผลให้บริษัทรถยนต์เกือบทุกค่ายเริ่มกระบวนการผลิตและคาดว่าจะสามารถผลิตได้ร้อยละ 80-90 ในไตรมาสที่ 1 ผู้ประกอบการคาดว่าจะเร่งผลิตเพื่อชดเชยการผลิตที่หายไปได้เต็มที่ในไตรมาสที่ 2 เพื่อตอบสนองความต้องการทั้งในและต่างประเทศที่ยังอยู่ในเกณฑ์สูงต่อเนื่อง รวมถึงมียอดจองรถรอส่งมอบในปริมาณมาก ขณะที่การชะลอตัวของเศรษฐกิจยุโรปกระทบการส่งออกรถยนต์ของไทยไม่มากนัก เนื่องจากมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 10 ของการส่งออกรถยนต์ทั้งหมด

**อุตสาหกรรม Hard disk drive (HDD) คาดว่าจะสามารถฟื้นฟูการผลิตเป็นปกติได้ในต้นไตรมาส 3** เนื่องจากผู้ผลิต HDD รายใหญ่และ Supplier หลายรายตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกันเพื่อลดต้นทุน จึงได้รับผลกระทบพร้อมกันจากอุทกภัย ส่งผลให้ผู้ผลิต HDD รายอื่นนอกพื้นที่ต้องชะลอการผลิตเนื่องจากขาดแคลนวัตถุดิบ ผู้ประกอบการจึงพยายามปรับตัวโดยการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ ย้ายการผลิตบางส่วนไปยังโรงงานในต่างจังหวัด เร่งฟื้นฟูโรงงานและสั่งซื้อเครื่องจักรใหม่เข้ามาติดตั้ง โดยในเดือนธันวาคม โรงงานที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยเริ่มกลับมาผลิตได้บ้างแล้วที่ชั้นสองของโรงงานหรือในพื้นที่อื่น ทั้งนี้ ไทยเป็นผู้ผลิต HDD รายใหญ่คิดเป็นร้อยละ 40 ของการผลิตในตลาดโลก การหยุดผลิตในช่วงที่ผ่านมาจึงทำให้ราคา HDD ปรับตัวสูงขึ้นถึงร้อยละ 20-30

**อุตสาหกรรม Semiconductor คาดว่าจะฟื้นฟูการผลิตเข้าสู่ระดับก่อนเกิดอุทกภัยได้ในไตรมาส 3** เนื่องจากเครื่องจักรมีความซับซ้อนทางเทคโนโลยีสูง การสั่งซื้อเครื่องจักรใหม่ต้องใช้ระยะเวลาเพราะสั่งซื้อพร้อมกันหลายบริษัท และการติดตั้งเครื่องจักรต้องอาศัยความละเอียดอ่อนและความสะอาดสูง ทั้งนี้ ลูกค้ายบางรายไม่รับสินค้าที่ผลิตจากโรงงานที่ประสบอุทกภัยจนกว่าจะผ่านการตรวจสอบก่อน นอกจากการฟื้นฟูหลังอุทกภัยแล้ว อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ยังต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนของอุปสงค์ในปี 2555 ส่วนหนึ่งจากผู้ซื้อได้เปลี่ยนไปซื้อสินค้าจากคู่แข่งในช่วงอุทกภัยและตัดสินใจซื้อขยาล่วงหน้า 3-6 เดือน และอีกส่วนหนึ่งจากเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวลง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความต้องการสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ในปี 2555

## การลงทุน

**ในไตรมาส 4 ปี 2554 การลงทุนหดตัวจากไตรมาสที่ผ่านมาเนื่องจากภาวะอุทกภัย** บริษัทที่ได้รับผลกระทบต้องเลื่อนแผนการลงทุนออกไปก่อน อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังลงทุนตามแผนเพื่อทดแทนเครื่องจักรเก่า ขยายกำลังการผลิต และแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน การลงทุนในพื้นที่ซึ่งไม่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยยังดำเนินตามปกติ แต่มีอุปสรรคด้านการคมนาคมและการขนส่งวัสดุก่อสร้าง ทำให้ระยะเวลาการก่อสร้างต้องล่าช้าออกไป

**สำหรับแนวโน้มการลงทุนในไตรมาส 1 ปี 2555 ผู้ประกอบการคาดว่าจะการลงทุนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น** ทั้งการลงทุนเพื่อฟื้นฟูธุรกิจหลังน้ำลด การลงทุนตามแผนงานเดิมที่วางไว้ การลงทุนเพื่อป้องกันน้ำท่วม และการลงทุนเพื่อขยายโอกาสในช่วงที่คู่แข่งประสบปัญหา อาทิ บริษัทรถยนต์ยังคงลงทุนขยายโรงงานเพื่อผลิตรถยนต์รุ่นใหม่ตามแผน บริษัทชิ้นส่วนยานยนต์ลงทุนเพิ่มเพื่อแย่งส่วนแบ่งตลาดในช่วงที่คู่แข่งผลิตไม่ได้ กลุ่มค้าส่งค้าปลีกลงทุนเปิดสาขาใหม่ต่อเนื่อง กลุ่มนิคมอุตสาหกรรมมีแผนลงทุนสร้างเขื่อนป้องกันน้ำท่วมเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับธุรกิจที่ลงทุนในนิคมอุตสาหกรรม เป็นต้น

**นักลงทุนต่างชาติยังแสดงความเชื่อมั่นที่จะดำเนินธุรกิจในไทยต่อเนื่อง แต่ต้องการให้ภาครัฐสื่อสารแผนการบริหารจัดการน้ำอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการดำเนินธุรกิจต่อไป** นอกจากนี้ นักลงทุนต่างชาติยังแสดงความกังวลเกี่ยวกับปัญหาขาดแคลนแรงงานและค่าจ้างที่สูงขึ้นเพราะกระทบต่อการตัดสินใจลงทุนในระยะยาว ขณะเดียวกัน นักลงทุนต่างชาติมีแนวโน้มจะกระจายความเสี่ยงด้านการลงทุนเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มกำลังการผลิตหรือลงทุนในผลิตภัณฑ์รุ่นใหม่ในประเทศอื่นในอาเซียน เช่น อินโดนีเซีย เวียดนาม กัมพูชา ฟิลิปปินส์ หรืออินเดีย ซึ่งได้เปรียบทั้งทางด้านจำนวนแรงงานและค่าจ้าง ขนาดของตลาด และทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์

## การจ้างงาน

**ในไตรมาส 4 ปี 2554 การจ้างงานได้รับผลกระทบเพียงระยะสั้นจากภาวะอุทกภัย** ผู้ประกอบการพยายามรักษาการจ้างงานไว้ให้นานที่สุด เนื่องจากประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานในช่วงก่อนหน้า และต้องการกลับมาผลิตได้ทันทีหลังน้ำลด ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังคงจ่ายค่าแรงตามปกติ บางรายจ่ายร้อยละ 75 หรือร้อยละ 50 ของค่าแรงเป็นการชั่วคราว การรักษาการจ้างงานนี้ส่งผลให้ภาระต้นทุนสูงขึ้นและกระทบต่อสภาพคล่องของบางธุรกิจ ส่งผลให้ธุรกิจ SMEs บางแห่งต้องปิดกิจการลงเนื่องมาจากขาดสภาพคล่องและเงินทุนในการฟื้นฟูกิจการ ส่งผล

ให้มีแรงงานว่างงานเพิ่มขึ้นบ้าง แต่ผู้ประกอบการคาดว่าแรงงานเหล่านี้จะสามารถหางานได้โดยเร็วจากความต้องการแรงงานที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ และกลุ่มธุรกิจที่สามารถฟื้นตัวและต้องการเร่งการผลิต ด้านแรงงาน subcontract บางธุรกิจยังคงจ้างงานและจ่ายเงินตามปกติ สำหรับธุรกิจที่เลิกจ้าง บริษัท subcontract จะย้ายแรงงานกลุ่มดังกล่าวไปทำงานในโรงงานอื่น ซึ่งสามารถทำได้อย่างรวดเร็วเนื่องจากภาวะตลาดแรงงานยังคงตึงตัว

**ในไตรมาส 1 ปี 2555 ตลาดแรงงานมีแนวโน้มตึงตัวมากขึ้น** ตามความต้องการแรงงานที่เพิ่มขึ้น และส่วนหนึ่งเป็นผลจากนโยบายค่าจ้างขั้นต่ำ 300 บาททั่วประเทศ ซึ่งส่งผลให้แรงงานส่วนหนึ่งต้องการกลับไปทำงานในภูมิลำเนาเดิม ประกอบกับการที่แรงงานบางส่วนยังไม่ต้องการกลับเข้าสู่ตลาดแรงงานเนื่องจากยังคงได้รับสิทธิประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานเป็นเวลา 6 เดือน ขณะที่เริ่มเห็นสัญญาณแรงงานต่างด้าวกลับเข้ามาทำงานแล้วในบางสาขาการผลิต หลังจากที่ถูกกลับภูมิลำเนาในช่วงที่ไทยประสบปัญหาอุทกภัย

## ต้นทุนและราคา

**ในไตรมาส 4 ปี 2554 สถานการณ์น้ำท่วมส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นต่อเนื่อง** ส่วนหนึ่งมาจากต้นทุนการปรับเปลี่ยนเส้นทางขนส่งและการกระจายสินค้า ประกอบกับต้นทุนที่สูงขึ้นจากการสั่งซื้อวัตถุดิบจากผู้ผลิตรายอื่นหรือนำเข้าจากต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ผลกระทบดังกล่าวเป็นเพียงระยะสั้น ขณะที่การปรับราคาสินค้าเพิ่มขึ้นทำได้ไม่มากนัก เนื่องจากยังคงอยู่ในช่วงประสพภัยน้ำท่วม ประกอบกับภาวะการแข่งขันสูง

**ในไตรมาส 1 ปี 2555 ต้นทุนมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ราคาสินค้าในบางอุตสาหกรรมปรับเพิ่มขึ้น** โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อต้นทุน คือ การขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ราคาวัตถุดิบนำเข้าที่สูงขึ้น รวมทั้งนโยบายลอยตัวราคาก๊าซธรรมชาติ ปัจจัยเหล่านี้กระทบต่ออุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานสูงเป็นหลัก เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ รองเท้าและเครื่องหนัง และอุตสาหกรรมที่พึ่งพิงพลังงาน เช่น อุตสาหกรรมเซรามิกและแก้ว ขณะที่บางอุตสาหกรรมเท่านั้นที่สามารถปรับเพิ่มราคาสินค้าได้ เช่น อสังหาริมทรัพย์และวัสดุก่อสร้าง นอกจากนี้ ผู้ประกอบการเห็นว่าการปรับราคาสินค้าในประเทศสามารถทำได้มากกว่าการปรับราคาในตลาดต่างประเทศ ดังนั้น ผู้ประกอบการส่วนใหญ่จึงจำเป็นต้องลดสัดส่วนกำไรลง และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอย่างต่อเนื่อง

## สินเชื่อ

**ในไตรมาส 4 ปี 2554 สินเชื่อขยายตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อยทั้งสินเชื่อธุรกิจและสินเชื่อครัวเรือน** โดยภาวะอุทกภัยไม่ส่งผลต่อความต้องการสินเชื่ออย่างชัดเจน ความต้องการสินเชื่อหมุนเวียนในภาคธุรกิจขยายตัวสอดคล้องกับความจำเป็นของธุรกิจที่ไม่สามารถหารายได้ในช่วงน้ำท่วม ขณะที่สินเชื่อเพื่อการลงทุนลดลงอย่างชัดเจนสำหรับสินเชื่อภาคครัวเรือนยกเว้นสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยขยายตัวติดตามความต้องการบริโภคและกักตุนสินค้าบางรายการในช่วงน้ำท่วม ทั้งนี้ สถาบันการเงินเห็นว่าคุณภาพสินเชื่อและโอกาสในการผิตนัดชำระหนี้ของลูกค้ากลุ่ม SMEs มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาก รวมทั้งกังวลต่อความสามารถในการผ่อนชำระของลูกค้าหนี้สินเชื่อภาคครัวเรือนบางรายที่ลดลงเนื่องจากขาดรายได้ชั่วคราว ขณะที่ไม่มีความกังวลต่อคุณภาพสินเชื่อของกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ ทั้งนี้ ธปท. ได้ผ่อนผันกฎระเบียบหลายประการเพื่อบรรเทาปัญหาด้านการเงินให้แก่ธุรกิจและประชาชน อาทิ ผ่อนผันให้สถาบันการเงิน และ Non-bank คงสถานะจัดชั้นของลูกค้าหนี้ไว้เช่นเดิมก่อนการประสพอุทกภัย ผ่อนผันให้ลูกหนี้ที่ประสพอุทกภัยสามารถลดอัตราดอกเบี้ยชำระหนี้บัตรเครดิตขั้นต่ำได้ต่ำกว่า 10% ของยอดคงค้างได้จนถึง 30 มิถุนายน 2555 และปรับลดน้ำหนักความเสี่ยง (Risk Weight) สำหรับสินเชื่อเพื่อซ่อมแซมที่อยู่อาศัยเหลือเพียงร้อยละ 35 โดยมีระยะเวลาผ่อนปรนจนถึง 31 ธันวาคม 2555

**ในไตรมาส 1 ปี 2555 สินเชื่อมีแนวโน้มขยายตัวติดตามความต้องการที่เพิ่มขึ้นเพื่อการบูรณะซ่อมแซม** สำหรับสินเชื่อภาคครัวเรือนคาดว่าจะขยายตัวเพื่อซ่อมแซมบ้านเรือนและสินค้าคงทน ในขณะที่สินเชื่อธุรกิจขยายตัวเพื่อเป็นทุนหมุนเวียน เพื่อซ่อมแซมและนำเข้าเครื่องจักรใหม่ อย่างไรก็ตาม สินเชื่อธุรกิจอาจได้รับผลกระทบจากความต้องการที่ลดลงของธุรกิจส่งออกที่ได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก

## อุปสรรคและปัจจัยเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ

ธุรกิจแสดงความกังวลต่อปัญหาขาดแคลนแรงงานในขณะที่ค่าแรงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกโดยเฉพาะในยุโรป นอกจากนี้ ความไม่ชัดเจนของแผนการจัดการและป้องกันภัยธรรมชาติของรัฐบาลนับเป็นอุปสรรคล่าสุดที่กระทบต่อการตัดสินใจดำเนินธุรกิจหรือวางแผนการลงทุน อีกทั้งส่งผลกระทบต่อแนวโน้มการรับประกันวินาศภัยและเบี้ยประกันในปีนี้ ขณะเดียวกัน ธุรกิจเห็นว่าปัญหาการปรับราคาสินค้าได้ยากในภาวะที่ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นและการแข่งขันที่รุนแรงยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญของการดำเนินธุรกิจในระยะต่อไป อีกทั้งเห็นว่ายังมีอุปสรรคจากความไม่แน่นอนทางการเมือง การคอร์รัปชันในระบบราชการโดยอาศัยช่องว่างทางกฎหมายมาบิดเบือนในทางปฏิบัติ และปัญหาภาวะเบียดเบียนทางการค้าที่ไม่ชัดเจนและไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจ

ทีเอ็มวีวิเคราะห์สนเทศธุรกิจ  
ฝ่ายเศรษฐกิจนโยบายเศรษฐกิจการเงิน  
สาขาย่อยนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย  
31 มกราคม 2555  
โทร: 0-2283-6920, 5646  
E-mail: EconomicIntelligenceTeam@bot.or.th